

Inserati se sprejemajo in velja tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden, to je v torek, četrtek in soboto.

Napredek liberalnega šolstva.

Med poglavitnimi pripomočki, s katerimi lažil liberalizem hoče vtrditi svojo moč in širiti svoje gospodstvo, so šole in sploh odgojilnice mladine. Srce otroško je kakor vosek, iz katerega vpodobiš, kar koli hočeš, je kakor mlado drevesice, ki se dá obrniti na vsako stran, ali kakor bela stena, na katero naslikaš ali angeljčka ali peklenščeka. Načela, katerih se človek navzame v mladosti, se najglobokeje vtisnejo v dušo in še čez veliko let določujejo dela njegova. Zato je bila najprva skrb liberalizma polastiti se šol in odstraniti vpliv, katerega je prej cerkev v šolah imela. Da bi bili to ložej dosegli, bobnali so po liberalnih časnikih in zborih, kako slabe so šole pod vodstvom cerkvenim in da bodo propale do dobrega, če se nadzorništvo cerkvenemu ne odtegnejo. Katoliški listi in poslanci so precej spoznali, kam pes taco moli, ter so se upirali, kar so se mogli, da bi šole ne prišle liberalcem v roke, pa vse upiranje je bilo zastoj; državni zbor je osnoval nove šolske postave in liberalni listi so na vsa usta pravili, kako močno se je šolstvo vsled tega povzdignilo. Katoliški listi so temu sicer ugovarjali ter povdarjali, da to hvalisanje novošegnega šolstva je ravno tak „švindl“, kakor kokodakanje o gospodarskem napredku in da za gospodarskim kraham pride kmalo duševni krah, pa liberalci so temu ugovarjali ter nam očitali, da iz naših listov govori sama zavidenost, ker v šolah nimamo več govoriti.

Zdaj pa je že prišlo na naše besede in liberalci sami potrjujejo, da smo prav imeli. V letošnjih deželni zborih so se britko pritoževali, da po novih šolskih postavah se deželam nakladajo bremena, katerih ne bodo mogle nositi. Še znani dunajski poslanec E d u a r d

S ü s, ki med liberalci véliki zvonec nosi, je letos v dunajskem deželnem zboru britko tožil čez tolikanj hvalisane šolske postave. Povdarjal je, da na spodnjem Avstrijskem letni stroški za ljudske šole brez zidarskih znašajo že 1,723.000 gld., in da jih hočejo zdaj še pomnožiti za 194.000 gld. Prišlo je že tako daleč, da za vaško šolo v Leopoldavu ne morejo dobiti učitelja, dasi letna plača znaša 700 gld. Po celem cesarstvu in še na Dunaji, kjer je silno drago, piše „Reform“, morajo državni vradniki, ki so veliko let študirali in hude skušnje imeli, dolgo časa shajati s tako majhino plačo, učitelju leopoldavskemu pa 700 gld. ne zadostuje. Pa Süsova stranka se je tako brezumno učiteljem prilizovala in jih hvalisala, češ, da v prvi vrsti imajo oni v rokah omiko ljudstva in blagor države. Kdo bi se tedaj čudil, da si ti učitelji veliko domišljujejo in toliko zahtevajo!

Pa človek bi že plačeval, če bi le vedel, da ne plačuje zastoj. Toda liberalni g. S ü s je očitno izrekel, da te tako drage ljudske šole svojega namena ne dosežejo! Glede pedagoškega prospeha ljudske šole, rekel je gosp. profesor, pšenico s plevami izpleva. V sedanjih ljudskih šolah se tako mnogotere reči učé, da otroci v prav veliko reči svoj nos vtikujejo, naposled pa še prav brati in pisati ne znajo. G. S ü s je doslej do oblakov povzdigoval šolo ločeno od cerkve in v gorečnosti svoji glasoval za ono postavo, po kateri morajo ljudje 8 let svoje otroke pošiljati v šolo. Ali bi se v šestih letih ne naučili ravno toliko, kakor v osmih, če bi se podučevali vestno in natančno v predmetih, kateri so kmetu za življenje potrebni, ne pa svojega nosa vtikovali v mnogotere reči, pa se še ne naučili brati in pisati?

Novošegni učitelji hočejo skazovati svojo veliko učenost in podučujejo otroke v rečeh, katere sami komaj površno umejo; če otroci

vsled tega zanemarijo druge jim potrebne reči, če se še dobro brati in pisati ne nauče, to nič ne dá, da le g. učitelj velja za prav učnega in da se mu redno plačuje velika letna plača.

Ker so morali vsled novih šolskih postav po vseh deželah napraviti mnogo novih šol, povsod učiteljev primanjkuje ter jih v mnogih krajih iščejo po drugih deželah. G. S ü s pa je v dunajskem deželnem zboru to odsvetoval. In kaj menite, zakaj? „Če bi iz dežel z nemešanim učnim jezikom poklicali nemške ali pa iz Tirolskega izbrali prebrisane učitelje, je modroval S ü s, bi pač koristili lastnej, a škodovali bi bolj važnej splošnej koristi.“ S tem izrekom g. S ü s potrjuje, kar smo že čestokrat očitali liberalcem, da njim ni mar za srečo in omiko ljudstva, ampak le za samopridne namene. Ljudstvo spodnje-avstrijsko naj le ostane brez učiteljev, da bi le nemški učitelji po slovanskih deželah ponemčevali, prebrisani pa po Tirolskem cerkvi nasprotovali! Za danes smo hoteli to le omeniti, ob priliki pa bomo o tej reči še spregovorili.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. maja.

Avstrijske dežele.

Graški mestni odbor je županu dr. Kienzlu izrekel svojo pripoznanje ter se mu v imenu prebivalstva zahvalil, da se je pri razsajanju dijakov tako previdno obnašal, ter reč tako mirno poravnal. Kako se je dr. Kienzl obnašal, smo že povedali, ter postavimo le še to, da po poročilu nekaterih listov je bil tudi njegov sin med razsajalci.

Česki rodoljub in slavni zgodovinar Palacky je v „Pokroku“ o razdoru naroda českega objavil članek, o katerem hočemo prihodnjič obširnejše spregovoriti.

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Ko se je pot jela zopet dobro odsedati jezddecema, začula sta doneče, milotužno javkanje. Zagledala sta človeka odurnega obraza in prav navadno oblečenega; glavo je visoko po koncu nesel in skoraj dirjal. Včasih se je razločilo, kaj govori: „Beda tempeljnu! Beda Jeruzalemu!“

„Ali so vsi pekleni duhovi nocoj prišli lesem“, mrmra Joel. „Komaj se človek enega znebi, že mu drugi pride pod noge.“

„Kdo si?“ zavpije Emilij. „Zakaj kolneš sveto mesto in tempelj?“

Prikazen pa niti obstane, niti se ozre, nego vedno kliče: „Beda mestu! Beda Jeruzalemu!“

„Vsaj odgovori, kukavni prerok!“ vpije nad njim Joel. „Kdo si?“

„Glas vshodni, glas zahodni, glas od vseh štirih vetrov! Beda tempeljnu, beda mestu!“ vpil je in dirjal naprej.

„Ali boš odgovoril, ali ne, kaj?“ na novo zakriči Joel in že hoče moža podreti na tla. Emilij zabrani.

„Beda ti, o mesto! Beda ti, o Jeruzalem! Beda ti, o narod!“ kriči svoj pot.

„Midva hočeva vedeti, kako ti je ime, in kaj pomenja tvoje pretenje.“

Vse zastoj.

Emilij sprevidi, da nič ne kaže, zato veli spremljevalcu molčati. Glas neznančev sta pa še čula, ko sta jezdila proti mestnim vratom. Črna noč je objela zemljo judovsko.

Jeruzalem že ni bil več v oblasti rimskeje. Nasilstvo Gesija Flora krivo je bilo, da je narod se vzdignil in zapodil rimskega deželnega glavarja in njegove ljudi.

Ker je Emiliju Vokonciju naročeno bilo skrivaj poizvedati o napakah Gesija Flora, zbog katerega je bilo toliko tožeb, sklenil je vkljub nenadni spremembi svoj nalog izvršiti, če se mu ne bodo stavile kake nepričakovane ovire. Poleg tega bil je tudi ta hip jako ugoden njegovemu poslu, in je menil dobiti mnogo dokazov na porabo. S pomočjo svojega voditelja in z izmišljenim imenom dospel je tedaj v sveto mesto. Joela več ni potreboval Emilij, zato mu je dal nakaznico, na katero je mogel prejeti še enkrat večo nagrado, kakor je bilo pogojeno.

XIV.

Na domu colnarjevem.

S kraja neke doline, skozi katero se je vila vélika cesta proti Jeruzalemu, širilo se je lepo predmestje s krasnimi, visokimi hišami; le redko kje bila je videti siromašna hiša. Tukaj so stanovali premožni najemniki colov pa nižji colnarji, kateri so col po dražbi dobi-

Vnanje države.

Pruska. Levovski „Ojczyzna“ se iz Pariza prav zanesljivo poroča, da Bismark hoče francoske vladilnici poslati „ultimatum“, v katerem bode zahteval, da Francoska svojo vojno razpusti in da nemški vojaki zasedejo več imenitnih krajev francoskih. Pruski kancelar to neki opravičuje s tem, da je treba med poznejšimi rodi zabraniti krvavo vojsko. Angleška, pravijo, za te nakane Bismarkove že ve, od cara ruskega pa si je hotel dovoljenje sprositi sedaj, ko je car bival v Berlinu. To je tudi najpoglavnejši vzrok, da bi kaj radi videli, če bi se tudi cesar avstrijski zopet sošel s cesarjema nemškim in ruskim. Tako blizo, kakor omenjeni list hoče, vojske še ni, a to je jasno, da vse-mogočnost in slava pruska bode trpela le toliko časa, dokler se sme zanašati na prijaznost rusko. — Zbornica poslancev je sprejela samostansko postavo in redovniki se že pripravljajo za odhod. O škofu Försterju poroča „Schl. Volksztg.“, da bode iz Johannisberga vodil tudi pruski del škofije. — Olomuški nadškof, čigar škofija seže tudi na Prusko, je bil od sodnije leobschützke obsojen na 3000 mark globe, češ, da se je pregrešil zoper cerkvene postave. Tudi procesije za sveto leto je berlinska vlada prepovedala.

Ruska vlada je izdala ukaz, da morajo katoliški grajščaki poljski na svoje stroške vzdrževati cerkve pa poslopja duhovska ne zedinjenih grških srenj v njihovi okolici. Dosedaj so morale te srenje same za to skrbeti. To je najlepši dokaz, kako se pospešuje sprava in porazumljenje med Rusi in Poljci, o kateri čenčajo moskovitovski listi. Tudi je državni svet potrdil postavo, po kateri se imajo vsa litavska mesta odkupiti, ki so lastnina poljskih grajščakov. Odkupna cena je jako majhna in bodo grajščaki imeli veliko zgubo. Ni dvoma, da bode postavo potrdil tudi car, kteremu se bode kmalo predložila.

Cesarjevo popotovanje.

Cesar so se danes skoz Ljubljano peljali nazaj na Dunaj. Celih 6 tednov so bivali v Dalmaciji ter obiskali skoro vse kraje in s tem pokazali, kako važna za njih je ta kronovina. 12. t. m. so obiskali otok Vis, kjer je bil l. 1866 slavni Tegelthof vničil bojno ladjeve italijansko. Vsi narodni župani dalmatinski, kterih je 58, so se bili tam zbrali ter pod vodstvom župana dubrovniškega cesarju iz-

rekli najtoplejšo svojo zahvalo, ob enem pa tudi prošnjo, da bi spoznavši želje in potrebe prebivalcev tej slovanski deželi in narodu njenemu ohranili prijaznost in milost svojo. Cesar so obljubili, da bodo to storili ter morda še obiskali deželo, ktera jim bode vedno ostala v prijaznem spominu. Ravno tako so odgovorili tudi deželnemu glavarju in deželnemu odboru, ki se je bil cesarju tam poklonil ter zagotavljal jih zvestobe in vdanosti vsega prebivalstva. 13. t. m. so bili cesar prišli v Reko, kjer so jih pričakovali ogerski ministri pa hrvaški ban Mažuranič, nadškof Mihajlovič in general Mollinary. Tudi mnoge deputacije iz vseh krajev, zlasti iz vojaške granice so bile prišle v Reko ter so cesarju prosile, da bi se izdelale od Mollinarya načrtane železnice, ki pa ogerskemu ministru niso nič kaj po volji.

Deželni zbori.

X. seja. (Konec.)

Prvi se oglasi poslanec Langer, ki sicer s temi predlogi ni po vsem zadovoljen, a vendar gledé na to, da je kmetijska šola dolenski strani živa potreba, obljubi, da bo glasoval za predloge.

Ta poslanec toraj ni napovedal boja odseku, pač pa baron Apfaltrern, ki je že lansko leto, ko se je sklepalo, da se ima kmetijska šola osnovati, z dr. Schreyem vred se vpiral in vil na vse moči, da bi spodbil sklep. Da se še ni poboljšal, to je pokazal zdaj, ko je po dolgem govoru stavil predloge, kterih očitni namen je bil, Dolenjcem tako potrebno šolo popolnoma v zrak pihiti, vsaj pa zadrževati njeno osnovo kar najdalje mogoče. In temu zagrizenemu nasprotniku našega naroda je priskočil dr. Razlag s svojo modrostjo na pomoč ter priporočal predloge predgovornika le s to spremembo, da je hotel vendar 50000 — tedaj 10000 gld. več dovoliti v ta namen. Toda Razlagov predlog ni našel ne enega podpornika.

Dr. Zarnik se oglasi proti Apfaltrernovemu predlogu, ker se mu zdi nekaj „danajski dar“. Gradivo za in proti tej šoli bilo je že lansko leto tako premeleto, da se zdaj res ne more nič novega navesti. Dežman je rekel, da se boji, da na tej šoli bi ne bilo toliko učencev, da bi bili stroški za-njo opravičeni; njemu (Zarn.) pa se zdi, da nas ta misel ne sme strašiti, kajti šola bo izgledna šola za vsacega, kmetovalci si jo bodo hodili lahko ogledovat, tedaj se ne bodo v nji učili le učenci, timveč

bolj še posestniki. Na vsak način pa je čas že, da se taka šola pod streho spravi. On bo toraj glasoval za-njo, pridrži si le v specialni debati staviti nekatere premenilne predloge.

Po kratkem besedovanji med Dežmanom, Zarnikom in Apfaltrernom, kateri pravi, da njegov predlog, ki dovoljuje za nakup šolskega posestva le 40000 gold., ni „danajski dar“, dobi v generalni debati poročevalec dr. Bleiweis konečno besedo, v kateri brani odsekovne predloge in kratko pa krepko zavrača nasprotnikove razloge. Ta (nemčurska) stran — pravi — ni bila kmetijski šoli nikdar prijazna, že enkrat jo je vrgla. Ali pa je res misliti, da naša dežela more biti brez take šole, kakoršnih imajo druge dežele še po več? Šola taka ima dvojni namen: podučevati mladino in odrašenim kmetovalcem biti izgled. Stroški se bodo kmalo splačali in če bo kmetovalec za njo nekoliko več davka plačeval, ga bo tudi lažje plačeval, ker bo po poduku v tej šoli dobljenem na svojem zemljišču več prideloval, ako se bo po teh naukih ravnal. Dežman je v oči metal pičlo število učencev v slapški in snežniški šoli; če prva tudi zdaj še nima toliko učencev, kolikor jih bi bilo želeti, se vendar po preteku par let ne more še soditi o tem, ali kaj koristi ali ne; učencev bo že še dobila. Gozdarska šola pod Snežnikom (Schneeberg) je pa tako bila začasno ustanovljena iz lahke preneha brž, ko bo dolenska osnovana. Tudi naš kmet ni gozdar, ki bi s puško hodil po hosti, zato sama gozdarska šola pri nas nima pravega pomena. Potem se obrne govornik proti Dežmanu, ki je skušal dokazati, da drugje kmetijske šole dežele ne stanejo toliko, kolikor se hoče pri nas za-njo dati, tako n. pr. koroška le 1500 gld. Kaka pa je ta „šola“? prša govornik. Pozimi se učenci nekaj učé, poleti pa se razdelé po boljših posestvih, tedaj res jako malo stanejo, pa se tudi ne morejo dosti naučiti. On tedaj priporoča predloge odsekovne.

Glasuje se najprej o predlogih Apfaltrernovih in sicer po zahtevanju njegovem (Apf.) utsmeno. Padeta pa oba predloga, ker za prvega glasujejo le nemčurji in dr. Razlag, za drugega pa razen teh še Grasselli. Narodna stran je z 8 glasovi v večini. Poslanec Langer, ki je s konca priporočal odsekov predlog, je glasoval zoper, poslanec Savinšek pa se je zdržal glasovanja.

V specialni debati o odsekovnih predlogih nasvetuje dr. Zarnik pristavek, naj se pusti deželnemu odboru prostost zbirati med gra-

vali od najmiteljev. Skoraj vsako uro po dnevi in po noči stale so tukaj karavane obložene s svilo in pisano robo, s preprogami in dišavami. Kedar je tovarna žival v Jeruzalem odmenjenih karavan dospela med hiše, spustili so prečnico, bale pregledali, in po vrednosti robe ustanovili colnino, ki so jo trgovci plačali z robo ali z novci.

Judje so se ogibali colnarjev, kateri so zato edino med seboj občevali; imeli so lastne šole in sinagogo, za preziranje pa so se odškodovali z užitjem, ki ga jim je naklonjevala živahna trgovina.

Omenili smo bili Natana colnarja, ki je menjice izplačeval na račun Jonadaba in Emilija Vokoncija. Nekaj dni po dohodu Vokoncija v Jeruzalem sešli so se trije možje v jasno razsvetljenej dvorani Natanovej. Pričakovali so še drugih mož, kakor je bilo videti, kajti okrog mizé z jestvinami obložene ležalo je po več jastukov. Eden teh treh možakov je Jonadab, sedaj že postaran mož; lokavi in zlobni njegov

značaj, ki je nam znan že od poprej, bil se je med tem še bolje razvil. Poleg Jonadaba sloní starec s sivo brado.

„Sihar“, spregovori Jonadab kazaje tretjega moža, „tu ti predstavljam Arama, svojega prijatelja; stotnik je, kakor Tamar, in tudi predrzen tako, da se ne splaši vsake sence“.

Krepki in možati Aram se je lahno naklonil.

„Dobro ume svoj posel“, nadaljuje Jonadab. „Od mladih nog se že uri v orožju, več potov se je vrlo izkazal, menim, da tudi ta pot neče zaostati. Ali je tako, Amar?“

Glavar se je ponosito nasmehljaj za pohvalo, s katero ga je Farizejec obsipal, in da tudi dokaže to, kar je Farizejec trdil, začel je pripovedovati o svojem četovanju. Le malo je povedal, pa sta prišla zopet dva moža, Joel z mošnjo v roki, s katero je zadovoljno rožljaj, pa domačin in colnar Natan, suhoten, plešast in bled možiček, pravi vtelesen skopuh, ki je bil ravnokar izplačal Vokoncijevo menjico.

Dolgo in srpo je mož zrl v Jonaba, zaničljiv posmeh se mu je zazibal okrog ustnic, in videti je bilo, da mu je jako po godu, da ta ponositi Farizejec zabaja v njegovo hišo, — v hišo zaničevanega colnarja. Stopivši k njemu zagotavlja ga jako vljudno, kako mu je milo, da tudi njega tukaj vidi.

Jonadab je blezo bil uganil colnarjevo misel, in je s ponosito hladnokrvnostjo odbil njegovo vljudnost.

„Ni še vseh?“ spregovori Joel.

„Manjka Samata, Simonovih poslancev pa Janeza Giškalskega“, veli Aram. Ali takoj na to sluga odpre duri trem možakom; eden med njimi, visoke vitke rasti, redke brade, in odvažnega drznega lica, se je jako lepo odlikoval od drugih dveh.

„To je Samat, Demin brat“, natihome pové Natan Siharu.

Druga dva sta ravnokar omenjena poslanca Simonova. (Dalje sledi.)

ščinama Grm in Raka, a če je obe dobiti za enak kup, naj ima prednost Grm. Pri kupu je deželni odbor pooblaščen iti do svote 80000 gld. iz deželnega zaklada. Drug predlog njegov je, da naj se obe posestvi še enkrat pregledate po strokovnjakih. Od tega predloga pa pozneje odstopi, ko poročevalec dr. Bleiweis opomni, da bi bilo to zamudno in bi provzročilo nove stroške, pri tem bi se pa ta tako silna reč še dalje zavlekla.

Pri glasovanju se sprejmo odsekovi predlogi z dostavki dr. Zarnikovimi vred. Zoper nje glasuje nemčurska stranka in dr. Razlag, ki je prej že graščino Grm popisal kot pravo puščavo, v kateri človek ni življenja varen in bi ga moralo strah biti.

Zavoljo pozne ure (pol petih) se odloži ustno poročanje o peticijah, ki je še na dnevnem redu, za drugo sejo in seja se sklene.

Deseta seja 11. t. m. Došlo je zopet več peticij, poslanec Murnik in tovariši podajo nasvet o začetku železničnih črt iz Trbiža v Potablo in iz Ljubljane v Munjavo (Josefsthal) ali v Karlovec. Podpisani predlagajo, naj deželni zbor sklene, obrniti se v tej zadevi do obeh državnih zborov. Ta predlog ima posl. Murnik vteteljiti v drugi seji.

Vit. Widmann naznanja, da se je obrnil telegrafčno do Nj. Veličanstva, kakor mu je bilo včeraj naročeno, a dobil odgovor, da cesar po poti iz Reke proti Dunaju ne bo sprejemal nikakoršnih deputacij. Tedaj odpade volitev deputacije, ki je danes na dnevnem redu.

Poročilo šolskega odseka o načrtu postave, po kateri se imajo opustiti davščine za javne ljudske šole, ki so bile do veljavnosti dežel. zakona od 29. apr. 1873 vpeljane, na mesto njih pa povsod — izjemši ljubljansko mestno občino — vpeljati se 15% dež. normalno-šolske priklade, tedaj 1% več ko dozda, ter vsi učitelji plačevati se iz normalno-šolskega in učiteljsko-pokojninskega zaklada, — se sprejme brez debate.

Pri poročilu šolskega odseka o dr. Schreyjevem predlogu postave za izboljšanje plače učiteljic na ljudskih in meščanskih šolah se vname živahen razgovor. Posl. Obreza predlaga v imenu tega odseka postaviti, po kateri naj bodo od 1. jan. 1876 naprej plače učiteljic na omenjenih šolah enake plačem učiteljev; zdaj so bile za blizo 100 gold. niže odmerjene. Dr. Bleiweis dene odsekov razloge na rešeto. Odsek trdi, da učiteljice so dovršile iste študije, kakor učitelji; da to ni res, to bo vsakemu jasno, ki vé, koliko predštudij imajo učitelji, predno pridejo na učiteljsko izobraževališče. Odsek toži, da je zdaj več ko 50 učiteljskih služeb izpraznjenih, tedaj bi se nekoliko dalo pomagati z učiteljicami. To zopet ni po vsem res, kajti učiteljev bo ravno tako manjkalo; ko bi imeli, kakor n. pr. na Francoskem, „šolske brate“, — to bi bila prava pomoč. Odsekovo poročilo trdi, da so potrebščine izobraženih solidnih deklic, ker se nošnja (moda) vedno spreminja, čedalje večje, ne misli pa na učitelje, ki imajo ženo in večidel prav veliko otrok; teh potrebe so tedaj mnogo silnejše, kakor potrebe učiteljic, ki otrok nimajo ali bi jih vsaj ne smele imeti, ker niso omožene. Kaj bodo pri vsem tem učitelji rekli, če se dá učiteljicam enaka plača? Ali ne bodo drugo leto že vsi zahtevali — in sicer z boljšimi vzroki, kakor do zdaj — izboljšanja plače? Kam bomo pa prišli z vednim povikšanjem plač? Kdo bo dajal denar? Iz denarnih vzrokov, iz pravičnosti do učiteljev, ki se bodo po tem prikrajšane čutili, in pa ker se učiteljice nabirajo večidel iz ljubljanskih deklet, predlaga

dr. Bleiweis, da se o predlogu odsekovem prestopi na dnevni red. Narodna stranka podpira ta predlog.

Poslanec Kramarič govori za nasvet Bleiweisov, ker ženske nikakor ne morejo toliko potrositi za svoje potrebe, ko moški. — Dr. Schrey si dopade v nalogi zagovornika učiteljskega stanu in spusti nekaj fraz in ust ter dolži dr. Bleiweisa, da je sovražnik učiteljev, — dr. Razlag se enako poteza za učiteljice, poslanec Horak pa priporoča Bleiweisov nasvet, ker, če se odsekovi predlog sprejme, bodo prišli vsi učitelji s pritožbami zaradi premajhne plače; vrh tega nam je treba misliti na obrtniške šole, katerih še nimamo, pa jih bomo morali prej ali slej napraviti.

Dežman spleza zopet na svojega vranca o „omiki ljudstva“, če prav je ravno prejšnji dan glasoval zoper kmetijsko šolo. Novo je, da pravi, da se iz „častivrednega“ kmečkega stanu nabirajo najboljši možaki. Ne vemo, če mu bodo njegovi tovarši za ta kompliment, kterege je nepremišljeno naredil narodnim poslancem, hvaležni. Kar pa potem kvasi, je vse že staro, zanimiva nekoliko je le opomba do poslanca Horaka, da mora tudi dekleta v deželnem zboru zastopati. Prav grdo pa napade poslanca Kramariča, očita mu, da je vedno le odmev dr. Bleiweisa, naj ta trdi ali predlaga, karkoli hoče. — Poslanec Kramarič odbije to razžaljivo očitje kazaje na Zagorca, ki je res odmev Dežmanov. Zagorec špiknen se stegne kviško in reče, da je že dosti star, da sam razsodi, kaj je prav, kaj ne.

Po tem „intermezzo“ odgovarja dr. Bleiweis nasprotnim napadom. Natolcevanje, da je on sovražnik učiteljev, zavrne sklicevaje se na preteklost, ktera kaže, da je ravno on prvi, ki je v deželnem zboru za izboljšanje plače govoril. Učiteljice niso nikakor enake učiteljem Najprej treba dobro razložiti, potem se lahko govori. Če že govorite o silnih potrebah učiteljic, zakaj niste stavili v predlog zneska, kterege potrebuje vaša učiteljica za „marchand de mode“? Pomanjkanje učiteljev s tem ne bo odpravljeno. Nek predgovornik je očital naši duhovščini, da premalo stori za šole. A ravno ona je, kar se tiče šol, izgledna. Po dolgem spodbijanju nasprotnih razlogov ostane pri svojem prvem nasvetu.

Poročevalec Obreza zagovarja v nemškem jeziku (!!) predlog odsekov zelo nekretno; pri glasovanju pa ta predlog vendar obvelja, ker zoper Bleiweisov nasvet glasujejo z nemčurji tudi „mladoslovenci“ dr. Razlag, dr. Zarnik, Grasselli, Obreza in Zagorec; tako ima nemčurska stranka 16, narodna pa le 14 glasov. Tedaj so odslej na kranjskih ljudskih šolah učiteljice v plači enake učiteljem.

Deseta seja 11. tega meseca. Poročilo deželnega odbora o privoljenju občinskih priklad občinam Studenec, Boštanj, Šmartno pri Litiji in Novomestu se izroči finančnemu odseku, da kmalo o njem poroča zboru.

Volitev naslednika dr. Costovega v deželnem odboru se odloži po nasvetu posl. Obreza za drugi dan, za namestnika uda deželne komisije za vravnavo zemljiškega davka je voljen poslanec Pakiž.

Temu slede ustna poročila o peticijah, med temi tudi o prošnji veteranskega društva v Domžalah za podporo, ktera pa se ne dovoli. Ravno tako se prošnja zavetnega (asilskega) društva za revne dijakke na Dunaji, ktero prosi podpore, odbije, ker denarni stan dežele ni nikakor vgoden.

Poročilo o tej seji nam je še dostaviti da je došel zboru od nekega Šivica in drugov v Trstu načrt železnične črte od Trsta do Ajdovšine. Podvzetniki mislijo, da bi bila ta črta tudi za Kranjsko važna, zato se obračajo do deželnega odbora s prošnjo, da bi jim šel na roko. Vloga se izroči gospodarskemu odseku v obravnavo.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. maja.

(Deželni zbor kranjski) je bil včeraj 14. t. m. pozno zvečer sklenjen z navadnimi običaji. V sredo, četrtek in včeraj ste bili po dve seji, debate jako živahne, posebno o predlogu dr. Bleiweisovem, kako se ima poduk v slovenščini na ljubljanski viši realki vrediti. Nemčurski petelini Dežman, Apfaltrern, Gariboldi in Schrey so zopet kokodaskali, kakor so vedeli in znali, da bi postavu zadušili, pa ni šlo, propadli so, postava je bila po večini sprejeta. Posebno siten je bil dr. Schrey, ki, razvajen po poslušalcih v konšt. društvu, je tvezil reči, ki so že davno davno in mnogo boljše tu premlete bile, in vezal prav po nepotrebnem otrobe, dasiravno ga ni nihče poslušal, kajti poslanci so bili vsi do malega pobegnili iz dvorane, poslušalci na galerijah pa so spali ali se pa med sabo pogovarjali. Le stenograf je sledil besedam dr. Schreya, o katerih le toliko rečemo, da je škoda za čas, posebno pa za papir in denar, ki se da za tiskanje njegovih otrobov v stenografičnem zapisniku. — Natančnejša poročila o vseh sejah slede.

(„Tagblatt“), o katerem smo že večkrat rekli, da dobiva svojo duševno hrano od špiceljnov, renegatov in družih nič vrednih ljudi, je zopet prav grdo napadel slovenske liste. Tudi on s „teto Laibacherico“ vred na zadnjo interpelacijo slovenskih poslancev daje odgovor mesto vladnega načelnika vit. Widmanna, kterege ta ni hotel dati, ker se je bal, da ne bi se o njem pričela kaka neprijetna debata. Na vse to bomo še prišli, kedar bomo čas imeli.

(„Sokol“) se podá binkoštno praznike v Sisek, kamor je k znani pevski slovesnosti povabljen. Vožnja po železnici je za ude „Sokola“ izdatno znižana, v II. redu sem ter tje 9 gld., v III. 6 gld.

(Muzikalna zabava) pod vodstvom kapelnika gospoda Antona Stöckel-na pretekli četrtek v čitalnični dvorani je bila vesela točke programa so se gladko vršile v zadovoljnost občinstva. Napredek v tako kratkem času mora pač vsakega domačina veseliti.

(Samomor.) Neki Šubic, vžitninski paznik, se je 10. t. m. v tivolskem gozdu obesil. Kaj ga je k temu pripravilo se natančneje ne ve; eni pravijo, da je to storil zaradi lakote, ker že dalj časa ni imel nobenega zaslužka.

Razne reči.

— Duhovske spremembe. V ljubljanski škofiji: Č. g. Pavšič, duhoven tržaške škofije v pokoji, je umrl 6. maja v Šmihelu pri Novem mestu. R. I. P. — Č. g. Vodopivec Ljud., duhoven iz goriške nadškofije v ljubljansko sprejet, gre za administratr. k sv. Magdalenii na Gori.

— Neprevidna žena v Poženku šla je te dni v gozd drva nabirat. Tje prišedši spleza na drevo ter začne sekati po veji, na kateri je stala. Veja se pod težo njeno kmalo

vlovi in žena pada na tla. Doma je pripovedovala svojo nezgodo, pa ni ji šlo v glavo, kako se je veja mogla vlomiti!

Javna zahvala.

Podpisani odbor naj presrečnejši hvalo izrekuje g. dr. Bleiweis-u, gg. pevcem ljubljanske čitalnice, kakor tudi vsem drugim rodoljubom, ki so nas pri otvorenju naše čitalnice 11. mal. travna s svojo nazočnostjo počastili, nas z marsikterimi darili razveselili in že tako veselo svečanost močno poveksali. Nepozaljev nam bo tudi g. Andrej Jamar, ki v svoji blagodušnosti naši še novi čitalnici obljubil zdano pomoč.

V Bizoviku 9. vel. travna 1875.

Čitalničin odbor.

 Zarad praznikov izide prihodnja številka v četrtek.

Umrli so:

10. maja. Helena Sichel, žena mēšč. pri-skrbljenca, 59 l., — in Marija Tavčar, posestnika vdova, 69 l., obe za pljučnim oslabiljenjem. — Ignacij Rež, kovač, 42 l., za sušico.

11. maja. Karol Novak, blag. uradnika otrok, 4 l., za vnetjem vratu. — Helena Skok, gostica, 70 l., za mrtvoudom. — Jožefa Pogačnik, hči fabr. delavca, 13 l., za škrlatom.

Eksekutivne dražbe.

18. maja. 3. Andr. Bratoš-ovo iz Kala (400 gl.), — 3. Andr. Stegu-vo iz Kala (1690 gl.), — 3. Fr. Sluga-vo iz Bukovja (440 gl.), — 3. Jož. Vovk-ovo iz Neverk (100 gl.), vse v Postojni. — 3. Tone Heršček-ovo iz Prema (1100 gl.), — 3. Tone Knafelc-ovo iz Zagorja (1668 gl.), obe v Bistrici. — 3. Katarine Nussdorfer-jeve (2384 gl.) v Ipavi. — 2. Jak. Štrucel-novo iz Dolenje vasi v Črnomlju.

19. maja. 3. Jan. Korenčan-ovo iz Brezovec na Vrhniki. — 2. Janez Žnidaršič-ovo iz Laz (1408 gl.), — 2. Tom. Juho-vo iz Dancovega (305 gl.), obe v Ložu. — 2. Tomaž Ježek-ovo iz spodnjih Gamelj (1381 gl.), in mlin 500 gl.), — 2. Mih. Dovč-ovo iz Stošč (482 gl.), — 2. Jan. Prime-ovo iz Iga (160 gl.), — 1. Jan. Legat-ovo iz Kotez (380 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Jan. Stegu-ovo iz St. Mihela v Senožečah.

20. maja. 3. Jernej Hribar-jevo iz Vrha (820 gl.), — 3. Tone Skufca iz Svirš (120 gl.), obe v Žužemberku. — 3. Eliz. Rabič-ove (3000 gl.), v Radoljci. — 3. Jurij Kajfež-ovo iz Banje loke (540 gl.) v Kočevju. — 2. Jože Kristan-ovo iz Studenca (2800 gl.) v Zatični.

21. maja. 3. Mart. Levičar-jevo iz Goleka (1967 gl.), — 3. Jan. Lekse-vo iz Ravnega (900 gl.), obe v Krškem. — 3. Jan. Vodnik-ovo iz Dola (1370 gl.) na Brdu. — 2. Marije Stepec-eve iz Kremenjaka (600 gl.), — 2. Jak. Zupanc-ovo (330 gl.), obe v Litiji.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenicice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
✓ Ljubljani	2.45	1.70	1.35	1.10	1.55	1.45	1.55
✓ Kranji	2.55	1.95	1.30	1.00	1.70	1.35	1.40
✓ Loka	2.55	1.90	1.30	1.10	1.65	1.40	1.40
✓ Novomestu	2.50	1.90	1.50	1.10	1.65	1.65	1.90
✓ Sodražci	2.90	—	—	1.00	1.70	1.50	1.50
✓ Mariboru	2.25	1.80	1.75	1.10	1.55	1.25	1.75
✓ Ptuj	2.25	1.73	1.50	1.00	1.40	1.25	1.60
✓ Celji	2.50	2.00	1.20	1.30	1.60	1.50	1.60
✓ Celovcu	2.22	1.95	1.55	1.10	1.40	—	—
✓ Trstu	2.70	1.90	1.70	1.10	1.84	—	—
✓ Zagrebu	2.40	2.00	1.55	1.00	1.35	—	—
✓ Varaždinu	2.25	1.60	1.30	0.95	1.27	1.13	—
na Dunaju	2.60	1.95	1.50	1.20	1.65	—	—
✓ Peštu	2.45	1.75	1.42	1.10	1.50	—	—
✓ Pragi	2.60	2.13	1.80	1.40	—	—	—
✓ Gradcu	2.35	2.00	1.10	1.15	1.40	—	—

Telegrafične denarne cene 12. maja.

Papirna renta 69.55. — Srebrna renta 74.25. — 1860letno državno posojilo 111.50 — Bankine akeije 964. — Kreditne akeije 231.— — London 111.45 — Srebro 102.90. — Ces. kr. cekini 5.32. — 20Napoleon 8.91.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni proti škodi po toči za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele
Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na Starem
trgu hiš.-št. 155. (37—1)

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolija,
lekarna v Ljubljani na dunajski cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnilobo in mujanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vsih notranjih in vna-njih priadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kterej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iz-tlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (36—2)

Pravi

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

čaj za čiščenje krvi.

(Čisti krv zoper protin in revmatizem)

je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilno krv čisteče sredstvo,

kar je od prvih medicinskih avtoritet Evrope

bilo z najboljim uspehom upotrebjevano.

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupa in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otrojih žil in zastaranih trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se rin, kakor vseh spuščajev pri spolnih boleznih in po koži, mazolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden vspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatenici, sitnem bolenju po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanji v želodcu, vetrovih, zaporu, vodnih nadlogah, močnejši, moškem oslabiljenju, toku pri ženah itd.

Bolezni, kakor bramoji, žlezni otek, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladeče sredstvo, ki raztopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastoj dopošiljajo, spričujejo resničnost zgornj navedenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto pripoznavalnih pisem:

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

V Sparsndorfu pri Assigu ob Elbi 18. okt. 1874.

Vaša blagorodnost! Šest let že sem trpela najhujše potične bolečine na nogah, pa nisem dobila nikjer nobene pomoči. Ko sem dobila slučajno Vaš izvrstni čaj za čiščenje krvi in ga pridno pila, sem k mojemu veselju precej čutila, da mi pomaga, kajti hude bolečine so toliko ponehale, da sem se vsaj mogla pusto gibati, v telesu pa sem čutila tako zdravje, kakorčnega žalibog! se že več let nisem veselila.

Ker sem trdnega prepričanja, da me bo Vaš zdravilni čaj popolnoma ozdravil mojega trpljenja, Vas lepo prosim, pošljite mi po pošti še en paket Vašega čaja za čiščenje krvi.

Nadja se, da bom, kar želim, kmalo dobila, se podpišem spoštovanjem

M. Ana Thiele,
soproga tesarskega mojstra.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u

V Kirchbergu ob Wagramu 29. okt. 1874.

Pošljite mi s poštnim povzetjem prej ko mogoče dva zavitka po 8 porciji čaja za čiščenje krvi; mi prav dobro de in moja bolezen je že mnogo zboljšana. Spoštovanjem

Alojzij Figlmüller.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

V Ratiboru pri Šiška-Mali Tabor 20. nov. 1874.

Častiti gospod! Ker se je Wilhelmov čaj pri moji ženi, ki je bila že čez 20 let bolna prav dobro obnesel, se obračam zopet do Vaše blagorodnosti, da mi pošljete tri pakete proti poštnemu povzetju. Spoštovanjem

(18—10) Jože Heihl, kmetovalec.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s produktom v različnih jezikih 1. gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Petru Lasniku; v Postojni, pri Jožefu Kupferschmidu; v Celji, pri Baumbachu, lekarju, Francu Rauscherji, lekarju in Karolu Krisperju; v Gorici pri Franzonič-u lekarju; v Celovcu pri C. Clementschitschu; v Mariboru Alois Quandestu; v Prassbergu pri Tribucu; v Novem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Beljaku pri Matevž Fürstu; v Varaždinu pri dr. A. Halterju lekarju.